

1 november 2018

Till Kommunfullmäktige
Höganäs

Miljöpartiets kommentarer, förslag och yrkanden till budget 2019

Inledning

Klimat och miljö är vår tids stora ödesfråga men perspektivet lyser med sin frånvaro i budgeten. Det är ett stort problem eftersom budgeten är kommunens viktigaste planeringsunderlag och det som förvaltningarna utgår från i sina prioriteringar.

Precis som alliansen skriver måste varje generation stå för de kostnader de ger upphov till, annars kommer morgondagens medborgare att få betala också för tidigare generationers överkonsumtion (det s k generationsmålet som riksdagen beslutat om). Men det gäller inte bara reda pengar utan i första hand det som pengarna kommer av, nämligen jordens resurser.

Jordens medeltemperatur beräknas redan ha stigit med cirka 1 grad. Det kan låta lite men får stora konsekvenser och i veckan offentliggjorde Världsnaturfonden en skrämmande rapport: 60% av alla ryggradsdjur har försvunnit på 50 år och det beror på att människan bedriver rovdrift på naturen. Det handlar inte om att det är synd att söta djur försvinner, utan om våra livsbetingelser. Ekosystem är komplexa och som ett exempel oroas fiskare över de senaste årens omfattande laxdöd i vattendragen runt Östersjön. Vi riskerar att på sikt inte längre ha mat att äta, vatten att dricka eller luft att andas. Till detta kommer klimatkrisen. Och de hör ihop.

Epost: hoganas@mp.se

Adress: Storgatan 50, 26331 HÖGANÄS
www.mp.se/hoganas

Ingen vet hur lång tid vi har på oss att vända utvecklingen, bara att det är bråttom. 100 vetenskapsmän i Storbritannien skrev nyligen i ett öppet brev att det är "samvetslöst att låta barn och barnbarn bära den ohyggliga bördan av en katastrof utan motstycke som vi själva skapat".

Hur märks då detta i alliansens budget? Knappast alls. Ordet "klimat" förekommer tre gånger i dokumentet; "företagsklimat", klimatsmart mat i skolorna och att räddningstjänsten förutspår nya direktiv om beredskap för att möta klimatförändringar. Alla tre förvisso viktiga aspekter men de visar inte att klimatkrisen tas på allvar.

Den femte skivisionsbyggstenen är Ett långsiktigt hållbart Höganäs. Denna vision behöver självklart vara det övergripande målet som allt annat underordnas. Det talas om att strategin Förverkliga miljömässig hållbarhet ska integreras i alla processer och verksamheter (s. 11) men det märks inte.

Målet måste vara att bli en hållbar kommun med en sund balans mellan nya investeringar, driftkostnader och underhåll men också mellan de resurser vi använder och vad naturen ger. Vi svenskar lever som om det fanns 4 jordklot, vi höganäsare konsumerar antagligen inte mindre än så. Vi tar vatten, luft och mat för självklart men om 30, 20, kanske redan om 10 år är det kanske inte så. Sommarens bränder och torka och vinterns aviserade brist på potatis ger en försmak av vad som kan komma. Vi behöver avstå tre fjärdedelar av vår konsumtion, det är mycket och låter sig inte göras enkelt. Men det är bråttom och vi behöver tillsammans bestämma hur vägen framåt ser ut. Det är också en viktig uppgift att förbereda oss för kommande kriser.

Övergripande budgetkommentarer

Ett budgetdokument bör naturligtvis ge både medborgare och oss politiker i oppositionen möjlighet att reellt kunna bedöma budgetens realism och tillförlitlighet. Det betyder också att vi måste kunna jämföra prognoserna med föregående års budget och utfall samt jämföra nyckeltal som till exempel antalet anställda, antal elever i skolan och brukare i äldreomsorgen. Den typen av fakta redovisas inte.

Strukturen i budgeten och själva dokumentet är uppbyggt på ett sätt som gör det omöjligt att utvärdera budgeten, dokumentet utgör i

egentlig mening inte en budget. Inte minst ur ett demokratiperspektiv är det därför viktigt att budgetdokumentet kompletteras och förstärks i sin helhet.

Det är bra att resultatmålet liksom förra året sätts till 1% i stället för rekommenderade 2%. I budgeten för 2018 genomförde alliansen stora besparingar (från början 3%) och i denna budget ska det fortsatt sparas, nu 1%. Det framgår dock inte hur besparingarna ska ske. Detta är ett exempel på information som borde gå att hitta. De genomförda besparingarna i år har bland annat lett till att Eric Ruuth dragit ner på sin verksamhet, att skolorna inte kunnat anställa ny personal efter att medarbetare slutat och att de så kallade toleransresorna inte kunnat genomföras som tidigare. Att kommunen då sitter med ett överskott på många fler miljoner än de genomförda besparingarna är dålig ekonomisk hushållning eftersom det tar mer resurser att återskapa en bra verksamhet än att bevara den. Liksom att planerade investeringar de senaste åren inte genomförts vilket medför att vi i framtiden står inför än mer omfattande investeringsbehov.

MP har under flera år ifrågasatt alliansens ekonomiska politik. Man verkade till exempel inte begripa att det är skillnad på faktiska kostnader och utgifter för investeringar vilket bland annat ledde till att viktigt underhåll eftersattes. Nu kan vi konstatera att vi i alla fall delvis fått gehör. Pengar finns avsatta till underhåll och det finns inte längre ett totalt förbud mot att låna, oavsett vad lånen skulle gå till.

Klimat och miljö

2013 gjordes en analys av vilka risker kommunen löper till följd av klimatförändringarna. Denna klimatanalys behöver snarast uppdateras och på riktigt genomsyra all kommunal verksamhet. Vi är en utsatt kustkommun och behöver både anpassa och förbereda oss för ett mer oförutsägbart väder men också fortsätta arbetet med att minska vår egen påverkan på koldioxidutsläppen och naturen. Visionen (s. 6) om att "Höganäs växer och utvecklas med minskad belastning på miljön" kräver en mycket stor omställning.

Budgeten borde handla om hur vi på riktigt fördelar och hushåller med resurser. I den här budgeten är det finansiella perspektivet helt dominerande. Men klimat- och miljöfrågan är inte en bisak som vi kan

ägna oss åt om vi har pengar över, den är avgörande för vår överlevnad.

Klimatfrågan måste därför genomsyra all kommunal verksamhet och konsumtion, från att ingå som del i planprocessen till godkännande av bygglov, från energieffektivisering av kommunens fastighetsbestånd till planering av cykelvägar och satsningar på kollektivtrafik, från personalens tjänsteresor till hur vi klipper gräs. Det borde också vara uppenbart att det vore bättre att vänta med att göra is i Jonstorps ishall när det är 30 grader varmt. Det är ute i den operativa verksamheten klimat- och miljöarbetet gör verklig skillnad!

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens får visserligen ett tillskott men mindre än vad som behövs och verksamheten kommer fortfarande att vara underfinansierad. I linje med vad vi tidigare framfört, att kärnverksamhet ska värnas på bekostnad av den ständigt växande administrationen, föreslår vi ökade anslag till UN alternativt en omfördelning från den centrala administration till kärnverksamheten.

Socialnämnden

Socialnämnden har gjort några bra besparingar som inte påverkat verksamheten negativt (t ex nyckelfri hemtjänst) och klarar nu budgeten. Dessutom säljer Höganäs Omsorg AB f n korttidsplatser till Region Skåne. Socialnämnden är dock i grunden underfinansierad.

En följd av den snåla finansieringen är att undersköterskor anställs på timmar i stället för per månad, på så vis kan man spara in några timmar här och där. Men detta leder till att människor väljer bort anställningar hos oss. Det är dålig ekonomisk hushållning.

Kompetensförsörjningen är ett stort problem, men i stället för att försöka lösa den med t ex handlingsplaner för kompetensförsörjning, borde man se till att ge personalen goda arbetsvillkor. Det vore både billigare och bättre i ett längre perspektiv.

Förslag och tilläggsyrkanden

Flera av våra förslag från förra året har genomförts, men några upprepar vi och andra har tillkommit. Förslagen ger kvalitetshöjningar, miljöförbättringar och besparingar på kort eller

lång sikt. De allra flesta går att genomföra utan eller med ringa kostnader och många leder dessutom till faktiska besparingar på lång sikt.

Genomförda förslag:

- Anlita långsiktig konsult hjälp med ett visst antal timmar/år på planenheten och bygglovenheten för att klara toppbelastningar och undvika att detaljplaneringen fördröjer nödvändiga investeringar.
- Erbjud anställda att köpa en elcykel till sig själva och en person till som personalförmån, man betalar med avdrag på lönen före skatt. Staten bidrar dessutom med 25% i statsbidrag.
- Etablering av kommunala naturreservat.

Förslag kvar att genomföra:

- Höj ambitionen på antalet resor inom kommunen som ska ske med cykel.
- Starta en kampanj för att minska soporna samt se över avgifterna så att de stödjer sopsortering (beslutad men ännu inte genomförd).
- Utveckla samarbetet med och inom Familjen Helsingborg och Region Skåne, t ex när det gäller kollektivtrafikfrågorna. (Inledande kontakter har tagits.)
- Inför medborgarpåverkan genom e-förslag, kopiera Helsingborg.
- Skapa ett samarbete mellan kommunerna kring Skälderviken för att bli minska övergödningen.
- Undersök möjligheterna till statsbidrag för att hantera övergödningen av Görslövsån. Det är viktigt både ur klimatsynpunkt och biologisk mångfald.
- Utse en person som ansvarig för cykelfrågor, tvärt emot vad som vore hållbart så ökar biltrafiken medan resor med cykel och till fots inte gör det.
- Undersök möjligheten att ordna mötesplatser i varje by.
- Undersök möjligheten att samlokalisera matsalar för äldre och skolelever.
- Byt löpande ut alla kommunala tvättmaskiner mot joniserande.
- Byt ut alla plastpåsar som används inom kommunen till påsar

av majsstärkelse eller krita (inte bara avfallspåsarna till hushållen).

Vi har följande nya förslag/yrkanden:

- att en klimatstrategi snarast tas fram och genomsyrar alla förvaltningars arbete
- att klimatmål och ekonomiska mål likställs
- att takten gällande klimatinvesteringar ökar
- att miljöprogrammet snarast revideras med ökade ambitioner, bland annat en anpassning till Parisavtalet
- att en färdplan tas fram som visar vilka steg som behöver tas i kommunen i vilken takt för att klimatmålen ska nås
- att refuger och vägdiken används för att skapa ängsmarker
- att det tydligt avsätts pengar till de skoleransresorna i UN:s budget - något alla partier nu sagt sig vara positiva till
- att frivilligorganisationer får stöd för att integrera nyanlända

För Miljöpartiet de gröna i Höganäs

Johan Ingvarson

Barbro Stigsdotter

Göran Lock